

ぎおんご ;擬音語・ ぎたいご ;擬態語・ き もんく ;決まり ;文句

① にこにこ

- Vyjadřuje smích, úsměv, radost, děláni něčeho s úsměvem.
- 擬情語 – vyjadřuje lidské pocity, 擬態語 – popisuje stavy.
- Možnost překladu: *usmívá se, směje se, culí se, září štěstím...*
- Příslovce (bez partikule): なんでにこにこ笑っているの?; může se vyskytovat s partikulí *to*.
- Ve spojení se *suru* tvoří sloveso.
- Často se pojí se slovy 笑う、顔

Alternativní formy: ニコニコ、にこにこ笑う、にこにこする、にっこり

例文: ずっとほしかったゲームを手に入れたので彼は一日中ニコニコ
していた。¹

‘Protože dostal hru, po které dlouho toužil, celý den se usmíval.’

お母さんがやさしい ;声で話しかけたので、赤ちゃんはにこに
こ

笑って、お母さんの顔をずっと見ていた。²

‘Dítě se usmívalo a stále pozorovalo mamčin obličej, když na něj promluvila laskavým hlasem.’

- Podobné výrazy vyjadřující způsob smíchu:
 - にやにや / にやにや笑う / にやにやする – vyjadřuje samolibý úšklebek
 - くすくす – chichotání
 - げらげら – řehot

② がんがん

- Vyjadřuje pravidelný dunivý zvuk – údery zvonu, bušení do zdi či do dveří, zvuky ze stavby (sbíječka), hučení (klimatizace), okřikování. Používá se i pro pulzující bolest hlavy (kocovina).

¹ <http://onomatoproject.com/terms/nikoniko.html>

² http://pj.ninjal.ac.jp/archives/Onomatope/50_on/nikoniko.html

- 擬情語 – vyjadřuje lidské pocity, 擬音語 – vyjadřuje zvuky přírody nebo věci
- Možnosti překladu: *duní, buší, hučí, řve jako hrom; dunivá bolest hlavy; (angl. pounding or throbbing headache)*
- Příslovce (bez partikule); ve spojení se *suru* tvoří sloveso.
- Často se vyskytuje ve spojení 頭が ガンガン する; がんがん ;怒鳴

Alternativní formy: ガンガン、がんがんする

例文： まだ頭はがんがんするけど熱はもうないよ。³

‘Hlava mi třeští, ale teplotu už nemám.’

家の近くに新しい道路を作っている。毎日がんがん工事の音が聞こえてきて本当にうるさい。⁴

‘Poblíž (mého) domu se staví nová silnice. Každý den poslouchám ten strašný randál ze stavby.’

- Podobný výraz: ずきずき – pulzující bolest (pro ostatní části těla)

③ ぐっする

- Vyjadřuje hluboký, ničím nerušený spánek.
- 擬容語 – vyjadřují pohyby
- Možnost překladu: *spát jako dřevo; angl. sound asleep*
- Spíše se vyskytuje ve formě příslovce ぐっすり (bez partikule, případně s partikulí *to*)
- Často se pojí se slovesy 寝る či 眠る

例文： 夕べはお酒を飲んでぐっすり寝ていたので、電話が鳴ったのも知らなかった。⁵

‘Včera večer jsem se opil a pak jsem spal jak dřevo, takže jsem ani nevěděl, že mi zvonil telefon.’

1日中遊んで疲れたのか、子供たちはぐっすりと寝ている。⁶

³ <http://tangorin.com/general/headache>

⁴ http://pj.ninjal.ac.jp/archives/Onomatope/50_on/gangan.html

⁵ <https://vancouverjapaneselesson.wordpress.com/2012/02/16/onomatopoeia-%E3%81%90%E3%81%A3%E3%81%99%E3%82%8A/>

‘Že by děti unavily z toho, jak si celý den hrály, že teď spí jako zabitě?’

- Další výrazy vyjadřující spánek
 - うとうと – lehký spánek
 - ぐうぐう – chrápání
 - すやすや – klidný spánek (např. batolata)

④ ^{はぎ}歯切れがいい

- Popisuje, jakým způsobem dotyčná osoba mluví, píše a jak se chová. Chválí pohotovost, sebejistotu a efektivní jednání. Používá se především pro pochvalu výslovnosti a jasného, zřetelného vyjádření se.
- (dosl.) „ostrost zubů je dobrá“
- Metaforické vyjádření pro pocit, který máme, když do něčeho kousneme.
- Odpovídá českému: *mluvit zřetelně, vyjadřovat se srozumitelně/jasně, dobrá výslovnost*
- Podobné angl.: *get right to the point*
- Antonymní forma: ^{はぎ}歯切れが^{わる}悪い

Alternativní formy: ^{はぎ}歯切れが^よ良い、^{はぎ}歯切れの^よい / ^{はぎ}歯切れの^よい / ^{はぎ}歯切れの^よい / ^{はぎ}歯切れの^よい (v přívlastkové konstrukci)

例文: 「いえ、私は踊りません、」と彼女は優しく言った。それは歯^{はぎ}切れが^{くちよう}いい口調で、^{あか}明るい^{ひび}響きを^{ともな}伴っていた。⁷
‘„Ne, já netančím,“ řekla laskavě. Jasná ozvěna doprovázela ten zřetelný hlas.’

あの人とはとても歯切れのいい話し方をする。⁸
‘Tamten člověk mluví velmi srozumitelně.’

Pozn.: ^{はぎ}歯切れ – křupavost, skus nebo artikulace; označení i pro staccato (styl hudebního přednesu, kdy jsou jednotlivé tóny hrány s co nejvýraznějším oddělením)

⁶ http://pj.ninjal.ac.jp/archives/Onomatope/50_on/gussuri.html

⁷ <http://yourei.jp/%E6%AD%AF%E5%88%87%E3%82%8C%E3%81%8C%E3%81%84%E3%81%84>

⁸ <http://www2u.biglobe.ne.jp/~nagaki/tooth.htm>